

COMMISSIE WERKTIJDENMODALITEITEN SECTOR POLITIE
Advies 11844

Gegevens

Bevoegd gezag bevoegd gezag

Naam ambtenaar @

Datum @

Advies betreffende het voorgenomen besluit tot afwijzing van het verzoek van:
@

De Commissie Werktijdenmodaliteiten Sector Politie (verder: Commissie) geeft het navolgende advies over het voornemen van het bevoegd gezag om de aanvraag van de werktijdenmodaliteit van de @ (verder: ambtenaar) af te wijzen.

Verloop van de procedure

Het verzoek d.d. @ om advies over het voornemen van het bevoegde gezag de afwijzing van het verzoek om toekenning van de werktijdenmodaliteit van de ambtenaar is bij het secretariaat van de Commissie ontvangen op dezelfde datum.

De door de Commissie gevraagde aanvullingen op de adviesaanvraag zijn ontvangen op @.

Gevraagde werktijdenmodaliteit, arbeidsduur en functie

De gevraagde werktijdenmodaliteit luidt dat de ambtenaar wekelijks van donderdag 06:00 uur tot zaterdag 13:00 uur niet beschikbaar is.

De ambtenaar is werkzaam gedurende 38 uren per week als generalist op de @.

Standpunt bevoegd gezag

Het bevoegd gezag heeft de gevraagde modaliteit om niet beschikbaar te zijn afgewezen, omdat de toekenning van de gevraagde modaliteit tot gevolg heeft dat de ambtenaar niet beschikbaar is voor acht diensten per week. @ (hierna: @) zorgt voor de operationele aansturing van politieoperaties in het veld en heeft een permanent beeld van de actuele veiligheidssituatie en van alle op enig moment lopende politieoperaties. De @ is 7x24 uren operationeel. De werkdruk is het hoogste op de dagen donderdag tot en met zaterdag. De minimumsterkte per functionaliteit is daarop afgestemd (benodigde capaciteit).

De modaliteiten van alle medewerkers van de @ zijn geïnventariseerd, in samenhang afgezet tegen het jaarplan, de evenementenkalender 2017 en de minimale veiligheidseisen. De bezettingseisen zijn op de @ vastgesteld. De toegekende formatie van de generalisten @ is 67 fte's, feitelijk beschikt de @ over 43 fte's. De onregelmatigheid moet worden verdeeld over de leden van het team waartoe de ambtenaar behoort. Haar aanvraag leidt tot ongewenste roosters en een grote mate van inflexibiliteit. De aanvraag is in strijd met het bedrijfsbelang, de ambtenaar is niet flexibel inzetbaar,

vooral op die dagen dat het werkaanbod gemiddeld hoger is. Uit oogpunt van VGW is het evenredig verdelen van het onregelmatige werk verstandig. Verder is de gevraagde modaliteit in strijd met voorwaarts roterend roosteren en past deze niet in de filosofie van een 24/7-bedrijf.

De waarnemende teamchef heeft een alternatief geboden (op vrijdag en zaterdagochtend vrij, een vrijetijdsverzoek voor donderdag), de ambtenaar heeft dit alternatief afgewezen. Dit geldt ook voor het geheel of gedeeltelijk omzetten van de modaliteitsaanvraag in een repeterende roosterwens.

Capaciteitsmanagement

Het bevoegd gezag geeft aan dat binnen de @ wordt gedaan aan capaciteitsmanagement, waarbij het werkaanbod in kaart is gebracht. Aan de Commissie is dit echter niet inzichtelijk gemaakt door middel van een cijfermatig overzicht, hoewel hierom wel is gevraagd.

De gewenste werktijdenmodaliteit is niet in strijd met de Arbeidstijdenwet.

Overleg

Er heeft overleg plaatsgevonden tussen het bevoegd gezag en de ambtenaar alvorens de verzochte werktijdenmodaliteit geweigerd is. De waarnemende teamchef van de @, @, heeft onder andere overleg gepleegd met de ambtenaar op @.

Het bevoegd gezag heeft de aanvraag van de ambtenaar beoordeeld in samenhang met de overige aanvragen vanuit het team.

Hoorzitting

Het verzoek is behandeld in de zitting van de Commissie d.d. 15 december 2016. De Commissie bestond uit: de heer mr. J. Stuitje (voorzitter), de heer C. Kouwenhoven (lid), de heer W. Vleeming (lid). De heer P. Wesdorp was als deskundige aan de Commissie toegevoegd. De Commissie werd bijgestaan door mevrouw mr. J.C. Dekker (secretaris).

De ambtenaar is ter zitting in persoon verschenen, bijgestaan door haar raadsman, @ (belangenbehartiger werkzaam bij de NPB).

Namens het bevoegd gezag zijn verschenen @ (@) en @ (adviseur @).

Verslag van de hoorzitting d.d. @

De voorzitter geeft iedereen de gelegenheid om zich voor te stellen. Vervolgens geeft de voorzitter een overzicht van de stukken die het dossier bevat.

Aan partijen wordt de gelegenheid geboden om hun standpunten toe te lichten en de vragen van de Commissie te beantwoorden.

De ambtenaar licht toe dat zij behoefte heeft aan twee aaneengesloten dagen vrij (donderdag en vrijdag), enerzijds vanwege de rust die zij nodig heeft, anderzijds vanwege haar sociale leven (vrijdag is haar uitgaansavond). Haar verzoek is om vanaf donderdag 6:00 uur tot zaterdag 13:00 uur vrij te zijn. De ambtenaar meent dat zij voldoende flexibel is, want zij werkt alle nachtdiensten, behalve op donderdag en vrijdag. Zij is verder elke weekend beschikbaar vanaf zaterdag 13:00 uur. Het werken op de @ is druk en zwaar, verplicht ingelaste pauzes kunnen vrijwel nooit worden opgenomen. Op de woensdagnacht wil zij niet worden ingezet, omdat die inzet tot gevolg heeft dat zij donderdag overdag slaapt en dus een substantieel deel van haar vrije tijd weer kwijt is.

De ambtenaar heeft twijfels bij het omzetten van haar aanvraag in een structurele roosterwens, omdat zij dan geen garantie heeft dat het gevraagde verlof wordt toegekend. Hiervan wordt zij onrustig, omdat het inplannen dan 'gewoon doorgaat'. Verder benadrukt zij dat ze altijd bereidheid heeft getoond om te komen werken, ingeval sprake is van een roosterprobleem. Tot slot merkt de ambtenaar op dat zij geen vervelende werksituatie wil creëren. Zij zal het uiteindelijk te nemen besluit loyaal aanvaarden.

Van de zijde van het bevoegd gezag wordt opgemerkt dat de @ beschikt over een beperkte formatie generalisten, er is een tekort van 24 fte's. Vooralsnog moet de @ het doen met de medewerkers die er zijn (43 fte's generalisten). Verder moet rekening worden gehouden met ziekte (ca. 6,3%) en opleiding, dus de netto capaciteit is lager dan 43 fte's.

Het toekennen van vrij op vaste tijdstippen aan steeds dezelfde personen, veroorzaakt te veel druk in het rooster, de diensten moeten eerlijk/evenredig verdeeld worden. De @ heeft vooral in de nacht en op donderdag, vrijdag en zaterdag veel capaciteit nodig. In het weekend is de ambtenaar dan alleen op zaterdagmiddag en – nacht beschikbaar, dat is niet flexibel genoeg.

Van de zijde van de Commissie wordt opgemerkt dat sprake is van een substantieel tekort aan formatie bij de @. Uitgaande van 67 fte's bruto en 43 fte's feitelijk is er een tekort van 24 fte's. Verder moet ook rekening worden gehouden met scholingsuren, nachtdienstonthefing en ziekteverzuim. De netto inzet is dan nog minder. De Commissie vraagt het bevoegd gezag of er maatregelen worden/zijn getroffen om dit grote probleem op te lossen. Verder wil de Commissie vernemen of de aanvraag van de ambtenaar ook zou zijn afgewezen indien de @ op volle sterkte zou zijn.

Het bevoegd gezag antwoordt dat maatregelen worden genomen, het tekort zal langzaam aan verminderen. Echter, in de situatie dat de @ op volle sterkte is, zou de gevraagde modaliteit ook worden afgewezen, aangezien het werk beter moet worden verdeeld over de collega's van de @.

De Commissie vraagt de ambtenaar of zij bereid is om genoeg te nemen met een repeterende roosterwens. De ambtenaar antwoordt dat zij dan geen garanties heeft. Zij is echter altijd bereid om overleg te plegen over – indien nodig - planning op andere momenten. Desgevraagd door de Commissie geeft de ambtenaar aan dat zij voor wat betreft de woensdagnacht bereid is om de modaliteit om te zetten in de structurele roosterwens.

Het bevoegd gezag merkt op dat het zich kan verenigen met een structurele roosterwens voor woensdagnacht, maar dat er dan nog steeds een probleem is ten aanzien van de overige gevraagde modaliteiten. De werkgever stelt voor dat de ambtenaar haar modaliteitaanvraag handhaaft voor de zaterdagochtend en het overige omzet in een structurele roosterwens. Dit geeft de @ de benodigde flexibiliteit.

De Commissie merkt op dat de ambtenaar de benodigde flexibiliteit toont en dat zij een meer dan evenredig aandeel heeft in de weekend- en nachtdiensten. Ten aanzien van structurele roosterwensen wordt voorts opgemerkt dat die alleen werken indien er voldoende capaciteit is.

Juridisch kader

In het Arbeidsvoorwaardenakkoord Politie 2012-2014 zijn afspraken gemaakt over aanpassingen in de modaliteitenregeling. Deze zijn verwerkt in artikel 12a van het Barp. De modaliteitenregeling is daarbij op een drietal punten aangepast, namelijk:

- de benadrukking dat de medewerker mede verantwoordelijk is voor een goede bedrijfsvoering;
- het in groepsverband bespreekbaar maken en toetsen van de aangevraagde modaliteiten;
- de jaarlijkse aanvraag en beoordeling van modaliteiten.

Artikel 12a Besluit algemene rechtspositie politie luidt als volgt:

1. Op aanvraag van de ambtenaar kent het bevoegd gezag een werktijdenmodaliteit toe, tenzij een zwaarwegend dienstbelang zich daartegen verzet.
2. Een werktijdenmodaliteit is een patroon van arbeidstijden dat leidt tot een herkenbaar patroon van vrije tijd, uitgedrukt in uren of in dagen.
3. Indien het bevoegd gezag voornemens is de aanvraag niet of niet volledig in te willigen, vraagt het bevoegd gezag binnen vier weken advies van een door Onze Minister in te stellen Commissie.
4. De Commissie wordt paritair samengesteld en brengt binnen zes weken na ontvangst van de adviesaanvraag een schriftelijk advies uit aan het bevoegd gezag en aan de betrokken ambtenaar.
5. Het bevoegd gezag besluit binnen zes weken nadat het in het vierde lid bedoelde advies is uitgebracht. Indien binnen genoemde termijn nog geen besluit is bekendgemaakt, wordt de aanvraag, voor zover het advies strekt tot toekenning van de aanvraag, door het bevoegd gezag toegekend voor twaalf maanden, vanaf uiterlijk zes weken na dagtekening van het advies.

Overwegingen van de Commissie

Op grond van artikel 12a van het Besluit algemene rechtspositie politie brengt de Commissie advies uit aan het bevoegd gezag en de ambtenaar over de afwijzing van de aanvraag tot wijziging van de werktijdenmodaliteit van ambtenaar.

Volgens genoemd artikel kent het bevoegd gezag de door de ambtenaar voorgestane werktijdenmodaliteit toe, tenzij een zwaarwegend dienstbelang zich hiertegen verzet. Uit de toelichting op het artikel blijkt dat bij de toets de belangen van de ambtenaar, de dienst en van andere medewerkers van de afdeling in de overwegingen worden betrokken. Bij de afweging van die belangen zal moeten worden vastgesteld of het bevoegd gezag een dusdanig zwaarwegend dienstbelang heeft dat van hem niet gevegd kan worden dat het bevoegd gezag het verzoek van de ambtenaar inwilligt. De systematiek luidt dat de gevraagde modaliteit wordt toegekend, tenzij een zwaarwegend dienstbelang zich daartegen verzet.

Een ambtenaar kan volstaan met het indienen van een verzoek, dat klaarblijkelijk niet ontbloeit mag zijn van enige grond – zoals het geval bij de indiening van het verzoek vanwege de vraag naar meer herkenbare vrije tijd. Een inhoudelijke motivering van het verzoek op grond van artikel 12a Barp is niet noodzakelijk. Aan de motivering van het voornemen van het bevoegd gezag om het verzoek af te wijzen, worden hoge eisen gesteld. De zwaarwegendheid van het belang dient door het bevoegd gezag te worden aangetoond.

Verder wijst de Commissie in algemene zin op het volgende.

Bij de toetsing van de adviesaanvragen heeft de Commissie behalve het bepaalde bij artikel 12a Barp ook rekening te houden met relevante wet- en regelgeving op het terrein van arbeidstijden, zoals de Arbeidstijdenwet en daarop gebaseerde regelgeving.

Als het verzoek inzake werktijdenmodaliteiten is gebaseerd op andere wet- en regelgeving, zoals de Wet aanpassing Arbeidsduur, dan is de Commissie voor dat onderdeel niet bevoegd en geeft zij daarover dan ook geen advies.

De adviestaak van de Commissie beperkt zich tot het verzoek om wijziging van de werktijdenmodaliteit. Hieronder wordt verstaan de verdeling van het dienstverband in dagen en uren, zoals de 36-uren van het dienstverband in vier diensten van negen uur per week. De adviestaak van de Commissie strekt zich niet uit tot de inroostering van de arbeidsuren.

De Commissie overweegt in de voorliggende casus het volgende.

De ambtenaar heeft gevraagd om toekenning van de werktijdenmodaliteit die er in voorziet dat zij in 2017 wekelijks van donderdag 06:00 uur tot zaterdag 13:00 uur niet beschikbaar is. Voor het overige is zij inpasbaar, dus voor ochtend, middag/avond en nachtdiensten. De ambtenaar heeft toegelicht dat zij twee dagen aaneengesloten vrij wil zijn (donderdag en vrijdag). Ter zitting is verder komen vast te staan dan zij bereid is om voor de woensdagnacht een structurele roosterwens in te dienen. Het bevoegd gezag beroept zich op het zwaarwegend dienstbelang en heeft ter onderbouwing ervan beargumenteerd dat de gevraagde modaliteit niet kan worden toegewezen, omdat – kort samengevat – toekenning ervan leidt tot inflexibiliteit en werkdruk in het rooster en een onevenredige toedeling van diensten op donderdag en vrijdag aan de collega's. Van donderdag tot en met zaterdag is de werkdruk groot.

De Commissie merkt op dat haar niet is gebleken van inflexibiliteit aan de zijde van de ambtenaar. Deze is ruim inzetbaar in nachtdiensten en tijdens de weekenden. Hiervan maakt het bevoegd gezag gebruik, aangezien de ambtenaar in alle nachten van zaterdag tot en met dinsdag en tijdens alle weekenden van zaterdag om 13:00 uur tot zondagnacht 24:00 uur wordt ingepland. De ambtenaar neemt in de praktijk een meer dan evenredig deel van de nacht- en weekenddiensten voor haar rekening.

Het bevoegd gezag heeft er verder op gewezen dat het te kampen heeft met een aanzienlijk tekort aan capaciteit, aangezien slechts 47 van de 67 fte's generalisten zijn ingevuld en de @ ook te maken heeft met een hoog ziekteverzuim en een groot aantal nachtdienstontheffingen. Dit leidt tot grote problemen in de planning. De Commissie merkt dienaangaande op dat het bevoegd gezag een zorgplicht heeft ten aanzien van de beschikbaarheid van voldoende capaciteit voor het uitvoeren van de politietaken. Het dient bij het vaststellen van die capaciteit ook rekening te houden met het

feit dat politiemedewerkers ziek worden, scholing volgen, recht hebben op aaneengesloten vrije tijd, e.d.

De omstandigheid dat het bevoegd gezag de inrichting van de arbeidsorganisatie niet op orde heeft, mag er niet toe leiden dat met een beroep op het zwaarwegend dienstbelang een werktijdenmodaliteit van een ambtenaar, die aantoonbaar flexibel en goed inzetbaar is, wordt afgewezen. Het capaciteitsprobleem is een probleem dat de werkgever moet oplossen, het dient niet te worden afgewenteld op de ambtenaar.

De Commissie benadrukt verder dat het bevoegd gezag, ondanks het verzoek daartoe van de Commissie, niet inzichtelijk heeft gemaakt dat aan capaciteitsmanagement wordt gedaan.

Naar het oordeel van de Commissie heeft het bevoegd gezag het zwaarwegend dienstbelang dan ook niet aangetoond.

Dit alles overziend, komt de Commissie tot het volgende advies.

Advies

De Commissie adviseert het bevoegd gezag om de gevraagde arbeidsmodaliteit toe te kennen. Dit houdt in dat de ambtenaar niet beschikbaar is van donderdagochtend 6:00 uur tot zaterdagmiddag 13:00 uur. Voor de woensdagnacht kan de ambtenaar een structurele roosterwens indienen.

Den Haag, @

Commissie Werktijdenmodaliteiten Sector Politie